

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه سمنان

دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد ریاضی (تحقیق در عملیات)

مدل تحلیل پوششی داده های شبکه ای برای ارزیابی عملکرد زنجیره ی تامین

توسط:

مهدي احمدزاده فرد

استاد راهنما:

دکتر علی اشرفی

استاد مشاور:

دکتر سامان بابائی کفاکی

مهر ۱۳۹۳

تقدیم بہ:

پدرم

کوہی استوار و حامی من در طول تمام زندگی

مادرم

سنگ صبوری کہ الفبای زندگی بہ من آموخت

ہمسرم

کہ نشانہ می لطف الہی در زندگی من است

برادران و خواہرانم

کہ وجودشان مایہ می دلگرمی من است

اساتید عزیز

بہ آنان کہ آموختند مرا تا بیا موزم

کلیه حقوق مادی و معنوی اعم از چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه، اقتباس و ... از این پایان نامه برای دانشگاه سمنان محفوظ است. نقل مطالب با ذکر منبع بلامانع است.

قدردانی

شکر و سپاس مخصوص خداوندی است که بشر را آفریده و به او قدرت اندیشیدن داده و توانایی‌های بالقوه در وجود انسان قرار داده و او را امر به تلاش و کوشش نموده و راه‌نمایی را برای هدایت بشر فرستاده است.

پس از ارادت خاضعانه به درگاه خداوندی، به‌تلازم است از جناب آقای دکتر علی اشرفی به خاطر سه‌ی صدر و رهنمودهای دلسوزانه‌ی ایشان که در تهیه‌ی این پایان‌نامه مرا مورد لطف خود قرار دادند و راهنمایی‌های لازم را نمودند و همچنین جناب آقای دکتر سلمان بابائی که زحمت مشاوره‌ی اینجانب را به عهده داشتند، صمیمانه شکر و قدردانی می‌نمایم و موفقیت همگان را از خداوند منان خواهم.

همچنین لازم می‌دانم از جناب آقایان دکتر مهدی روزه و دکتر سعید محمدیان سمنانی که زحمت مطالعه و داوری این رساله را تقبل فرمودند و با پیشنهادات ارزنده خود سبب بهبود این رساله شدند، سپاسگزار می‌نمایم.

همچنین وظیفه‌ی خود می‌دانم که از خانواده مهربانم، به‌ویژه پدر، مادر و همسر گرامی ام که با لطف بی‌دریغ و حمایت‌های بی‌شائبه خود مرا یاری نمودند سپاس‌گزار می‌کنم.

چکیده

تحلیل پوششی داده‌ها (*DEA*) یک روش شناخته شده برای سنجش کارایی واحدهای تصمیم گیرنده با چند ورودی و چند خروجی می‌باشد. مدل‌های استاندارد *DEA*، واحدهای تصمیم گیرنده را بعنوان یک جعبه سیاه در نظر می‌گیرند به طوری که تنها ورودی‌های اولیه و خروجی‌های نهایی برای سنجش کارایی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در این پایان نامه به معرفی تحلیل پوششی داده‌ها و مدل‌های کلاسیک آن می‌پردازیم. مدل‌های *DEA* شبکه‌ای معرفی خواهند شد، که یکی از ویژگی‌های مهم این مدل‌ها این است که سنجش کارایی واحدها با توجه به ساختار درونی آنها انجام می‌گیرد. مدل‌های *DEA* شبکه‌ای را در زنجیره‌ی تامین استفاده می‌کنیم بطوریکه سه مدل *DEA* شبکه‌ای در زنجیره‌ی تامین با مکانیسم‌های سازمانی متفاوت با مفاهیم متمرکز، غیرمتمرکز و آمیخته معرفی می‌شوند، همچنین رابطه‌ی بین زنجیره‌ی تامین و بخش‌های درونی آن و رابطه‌ی بین این سه مکانیسم سازمانی را بیان می‌کنیم. سپس ما منابع زائد داخلی که در درون زنجیره‌ی تامین هدر می‌روند را شناسایی خواهیم کرد.

واژه‌های کلیدی: تحلیل پوششی داده‌ها، واحد تصمیم گیرنده، *DEA* شبکه‌ای، زنجیره‌ی تامین.

فهرست مطالب

۱	مقدمه‌ای بر تحلیل پوششی داده‌ها	۱
۱	مقدمه	۱-۱
۲	سابقه‌ی تاریخی	۲-۱
۳	تابع تولید	۳-۱
۶	مجموعه‌ی امکان تولید	۴-۱
۸	اصول موضوعه‌ی تولید	۱-۴-۱
۱۰	روش‌های ناپارامتری و مدل‌های پایه‌ای <i>DEA</i>	۵-۱
۱۰	مدل‌های شعاعی	۱-۵-۱
۱۹	مدل‌های غیر شعاعی	۲-۵-۱
۲۲	مدل <i>SBM</i>	۶-۱
۲۸	جمع بندی	۷-۱
۲۹	طبقه بندی مدل‌های <i>DEA</i> با ملاحظه‌ی ساختار درونی واحدهای تصمیم گیرنده	۲
۲۹	مقدمه	۱-۲
۳۰	مدل کلاسیک	۲-۲
۳۲	مدل جریان‌های مشترک	۳-۲
۳۶	مدل‌های چند سطحی	۴-۲
۳۹	مدل‌های <i>DEA</i> شبکه‌ای	۵-۲
۵۱	مدل <i>DEA</i> شبکه‌ای برای ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تامین	۳
۵۱	مقدمه	۱-۳
۵۲	نگاهی به زنجیره‌ی تامین و تاریخچه‌ی آن	۱-۱-۳
۵۴	رویکردهای مختلف تحلیل پوششی داده‌ها به زنجیره‌ی تامین	۲-۳
۵۶	مدل‌ها	۱-۲-۳

۶۳	تحلیل کارایی	۲-۲-۳
۷۰	منابع زائد داخلی در زنجیره‌ی تامین	۳-۲-۳
۷۸	جمع بندی	۳-۳

۴ مثال عددی و مطالعات آتی

۷۹	مقدمه	۱-۴
۸۰	مثال‌ها	۲-۴
۸۲	مطالعات آتی	۳-۴

واژه‌نامه فارسی به انگلیسی

واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

۷۹

۸۱

پیشگفتار

تحلیل پوششی داده‌ها^۱ (*DEA*) یکی از ابزارهای مناسب و کارآمد برای سنجش کارایی واحدهای تصمیم‌گیری با چند ورودی و چند خروجی است، که امروزه به صورت گسترده‌ای توسعه یافته است. مدل‌های سنتی *DEA*، واحدهای تصمیم‌گیرنده را بعنوان یک جعبه سیاه در نظر می‌گیرند، به طوری که تنها ورودی‌های اولیه و خروجی‌های نهایی برای سنجش کارایی مورد استفاده قرار می‌گیرند. در حالی که در دنیای واقعی بسیاری از واحدهای تصمیم‌گیرنده دارای فعالیت‌های درونی می‌باشند. در سال‌های اخیر مدل‌های *DEA* زیادی معروف به مدل‌های *DEA* شبکه‌ای ارائه شده‌اند که با در نظر گرفتن فعالیت‌های درونی، به سنجش کارایی واحدهای تصمیم‌گیرنده می‌پردازند. یکی از کاربردهای تحلیل پوششی داده‌ها سنجش کارایی واحدهای تصمیم‌گیری در زنجیره‌ی تامین می‌باشد. در این پایان‌نامه: در فصل اول به معرفی مقدمه‌ای بر تحلیل پوششی داده‌ها و مدل‌های پایه‌ای آن می‌پردازیم. در فصل دوم، به معرفی مدل‌های *DEA* شبکه‌ای و طبقه‌بندی آنها می‌پردازیم. در فصل سوم، مدل *DEA* شبکه‌ای برای ارزیابی عملکرد زنجیره‌ی تامین را بیان می‌کنیم. در فصل چهارم، به دو مثال عددی و مطالعات آتی خواهیم پرداخت.

^۱Data Envelopment Analysis (DEA)

فصل ۱

مقدمه‌ای بر تحلیل پوششی داده‌ها

۱-۱ مقدمه

سنجش کارایی سازمان‌ها یکی از وظایف مدیران نظارت بر سازمان هاست، که باید به آن توجه زیادی داشت. کارایی یک مفهوم مدیریتی است که سابقه‌ی طولانی در علم مدیریت دارد. در واقع کارایی به طور ساده نسبت خروجی یک مجموعه به ورودی آن مجموعه را بیان می‌کند و نشان می‌دهد که سازمان چگونه از منابع خود در راستای تولید نسبت به بهترین عملکرد در مقطعی از زمان استفاده کرده است. کارایی به عنوان یک مکانیسم اصلی برای شفاف‌سازی در بین سازمان‌ها رواج یافته است. با توجه به مهم بودن این موضوع در دنیای رقابت، سازمان‌ها باید به دنبال بهبود کارایی باشند. در این فصل پس از بیان سابقه‌ی تاریخی برای چگونگی محاسبه‌ی کارایی سازمان‌ها، مقدمه‌ای از تحلیل پوششی داده‌ها را بیان می‌کنیم. تحلیل پوششی داده‌ها یکی از پرکاربردترین روش‌های غیر پارامتری است که به ارزیابی عملکرد واحدهای تصمیم‌گیری^۱ (که همان سازمان‌ها هستند) به مقایسه آنها با یکدیگر می‌پردازد.

^۱ Decision Making Unit (DMU)

۲-۱ سابقه‌ی تاریخی

برای محاسبه‌ی کارایی لازم است که تابع تولید^۱ مشخص گردد که به علت پیچیدگی فرآیند تولید، تغییر در تکنولوژی و چند مقداری بودن تولید در اکثر موارد تابع تولید در دسترس نیست. از این رو لازم است که تقریب تابع تولید را تعیین کنیم. یکی از روشهای قدیمی برای تعیین تقریب تابع تولید، استفاده از روش‌های پارامتری است. در روش‌های پارامتری با روش‌های آماری و اقتصادسنجی تابع تولید مشخصی را تخمین زده و شکل خاصی از تابع در نظر گرفته می‌شود و با استفاده از این تابع کارایی تعیین می‌شود، که اصطلاحاً به روش برازش منحنی معروف است. برای جزئیات بیشتر به [۱] مراجعه کنید.

با توجه به معایب روش‌های پارامتری که شکل تابع تولید باید به شکل خاص باشد، همچنین برای واحدهای تصمیم‌گیرنده‌ای که چند ورودی و یک خروجی دارند کاربرد دارد، لذا در دنیای واقعی به ندرت بکار می‌روند در نتیجه این معایب باعث معرفی روش‌های غیر پارامتری شد.

فارل^۲ برای مشکلات روش‌های پارامتری تحقیقات گسترده‌ای انجام داد. او یک روش غیر پارامتری برای تعیین کارایی در حالت دو ورودی و یک خروجی ارائه داد (شکل ۱-۱). اگر چه کار فارل نیاز به شکل خاصی نداشت اما هنوز مشکل تک خروجی بودن حل نشده بود.

برخی تکنیک تحلیل پوششی داده‌ها را پایه و اساس کار فارل می‌دانند. اما شروع اصلی بحث تحلیل پوششی داده‌ها در رساله دکتری چارنز^۳ به راهنمایی آقای کوپر^۴ و رودز^۵ بیان شده است، که با توجه به اول اسم آنها مدل *CCR* نام گرفته است.

پس از آنها بنکر^۶ چارنز و کوپر مدل *BCC* را ارائه دادند، که این دو مدل پایه بسیاری از مقالات تحلیل کارایی شدند و این شاخه پیشرفت زیادی تحت عنوان تحلیل پوششی داده‌ها یافت.

^۱ Production Function

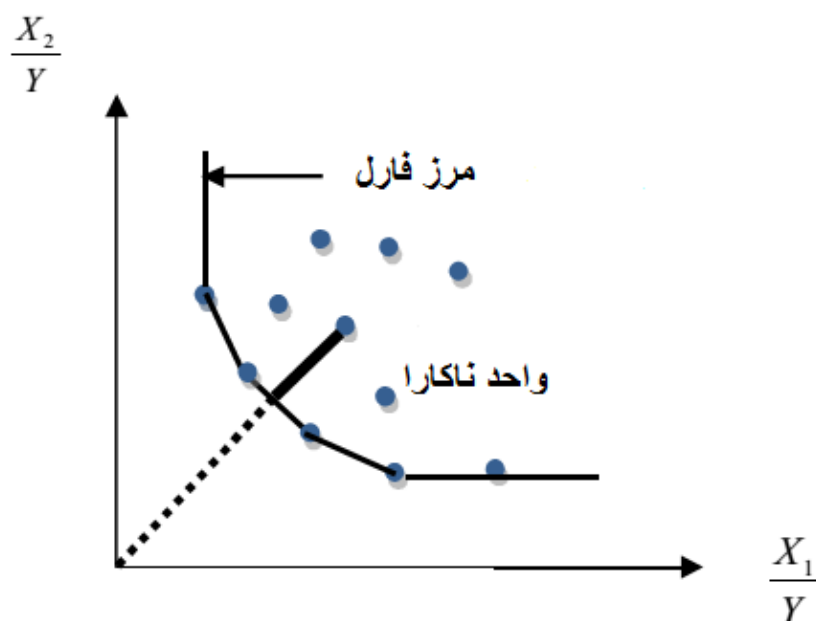
^۲ Farell

^۳ Charnes

^۴ Cooper

^۵ Rhodes

^۶ Banker

شکل ۱-۱: کارایی فارل

۳-۱ تابع تولید

تعریف ۱-۱.۳. ورودی عبارتست از آنچه که به واحدها می‌دهیم تا عمل مربوطه را بر روی آن انجام دهد. (ورودی عاملی است که افزایش آن، با ثابت نگه داشتن عوامل دیگر کارایی کاهش یافته، و با کاهش آن با ثابت نگه داشتن عوامل دیگر کارایی افزایش می‌یابد).

تعریف ۱-۲.۳. خروجی عبارتست از آنچه پس از انجام عمل خاص بر ورودی‌ها از واحدها دریافت می‌کنیم.

(خروجی عاملی است که افزایش آن، با ثابت نگه داشتن عوامل دیگر کارایی افزایش یافته و با کاهش آن با ثابت نگه داشتن عوامل دیگر کارایی کاهش می‌یابد).

تعریف ۱-۳.۳. واحد تصمیم‌گیرنده^۱ واحدیست که با دریافت بردار ورودی $x = (x_1, x_2, \dots, x_m)$ بردار خروجی $y = (y_1, y_2, \dots, y_s)$ را تولید نماید (شکل ۱-۲).

تابع تولید در اقتصاد تابعی مهم و مورد توجه مدیران ارشد بوده است. چون با داشتن تابع تولید می‌توان به چگونگی عملکرد واحدها پی‌برد. در واقع تابع تولید تابعی است که برای هر ترکیب از ورودی‌ها،

^۱ Decision Making Unit (DMU)

شکل ۱-۲: واحد تصمیم‌گیرنده با m ورودی و s خروجی

بیشترین خروجی را دارا باشد.

تابع تولید رابطه موجود بین میزان تولید و مقادیر عوامل تولید مورد نیاز برای تولید آن است. فرض کنید x بردار ورودی، y بردار خروجی و f تابع تولید باشد، در این صورت اگر تابع تولید به صورت $y = f(x)$ تعریف شود آنگاه y بیشترین میزان تولید را به ازای ترکیب‌های مختلف بردار ورودی x را نشان می‌دهد.

تعریف ۱-۴.۳. ورودی و خروجی مجازی

فرض کنید که n DMU با بردارهای ورودی $X_j = (x_{1j}, \dots, x_{mj})$ ، $(j = 1, \dots, n)$ و بردارهای خروجی $Y_j = (y_{1j}, \dots, y_{sj})$ ، $(j = 1, \dots, n)$ موجود باشند و $\lambda = (\lambda_1, \dots, \lambda_n)$ یک بردار نامنفی باشد. در این صورت ورودی و خروجی مجازی بصورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{ورودی مجازی} = \lambda_1 X_1 + \lambda_2 X_2 + \dots + \lambda_n X_n = \sum_{j=1}^n \lambda_j X_j$$

$$\text{خروجی مجازی} = \lambda_1 Y_1 + \lambda_2 Y_2 + \dots + \lambda_n Y_n = \sum_{j=1}^n \lambda_j Y_j$$

تعریف ۱-۵.۳. واحد تصمیم‌گیرنده‌ای که ورودی و یا خروجی آن مجازی باشد واحد تصمیم‌گیرنده‌ی مجازی نامیده می‌شود.

بعبارت دیگر این گونه واحدها، واحدهایی هستند که ورودی و یا خروجی آن‌ها از ترکیب ورودی و خروجی چند واحد تصمیم‌گیرنده‌ی واقعی حاصل می‌شود. در نتیجه، تمام DMU های مجازی به صورت

زیر تعریف می‌شود.

$$A = \left\{ (x, y) \mid x = \sum_{j=1}^n \lambda_j x_j, y = \sum_{j=1}^n \lambda_j y_j, \forall j \lambda_j \geq 0 \right\}$$

تعریف ۱-۶.۳. واحدهای تصمیم‌گیرنده‌ای که عملکرد متشابه داشته باشند به این معنی که با دریافت ورودی‌های مشابه خروجی‌های مشابه تولید کنند واحدهای متجانس نامیده می‌شوند.

تعریف ۱-۷.۳. واحدهای تصمیم‌گیرنده را مستقل گوئیم هرگاه ورودی و خروجی یک واحد تصمیم‌گیرنده با ورودی و خروجی واحد تصمیم‌گیرنده دیگر ارتباط نداشته باشد.

تعریف ۱-۸.۳. فضای غالب بر واحد (x, y) مجموعه واحدهایی از مجموعه‌ی امکان تولید^۱ است، که با ورودی کمتر نسبت به x خروجی بیشتری تولید نماید یعنی:

$$D(x, y) = \{(x', y') \in T \mid (x', -y') \leq (x, -y)\}$$

تعریف ۱-۹.۳. DMU_p را کارای نسبی گویند اگر و تنها اگر هیچ DMU مجازی یا حقیقی یافت نشود که غالب بر DMU_p باشد.

کوپمن^۲ کارایی تکنیکی را به زبان ریاضی به صورت زیر تعریف کرده است (کارایی پارتو):
یک واحد تصمیم‌گیرنده با ورودی x و خروجی y کاراست اگر و تنها اگر $(x', y') \in T$ وجود نداشته باشد به طوریکه:

$$(x, y) \neq (x', y') \quad , \quad x' \leq x \quad , \quad y' \geq y.$$

^۱ Productive Possibility Set

^۲ Coopmans

۴-۱ مجموعه‌ی امکان تولید

تعریف ۱-۴. بازده به مقیاس

بازده به مقیاس در اقتصاد خرد، عبارت است از تاثیر عوامل تولید بر تولید. اگر میزان افزایش متناسب خروجی‌ها برابر افزایش متناسب ورودی‌ها و میزان کاهش متناسب خروجی‌ها برابر میزان کاهش ورودی‌ها باشد بازده به مقیاس ثابت^۱ را خواهیم داشت و اگر افزایش متناسب خروجی‌ها نسبت به افزایش متناسب ورودی‌ها بیشتر باشد و کاهش متناسب خروجی‌ها نسبت به کاهش متناسب ورودی‌ها کمتر باشد در این صورت بازده به مقیاس افزایشی^۲ را خواهیم داشت. بازده به مقیاس کاهشی^۳ مشابه تعریف می‌شود (شکل ۱-۳ بازده به مقیاس‌های مختلف را نشان می‌دهد).
یا به عبارت دیگر اگر $y = f(x_1, x_2, \dots, x_n)$ نمایش تابع تولید باشد آنگاه:

$$f(\lambda x_1, \lambda x_2, \dots, \lambda x_n) \leq \lambda f(x_1, x_2, \dots, x_n) \iff IRS$$

افزایشی) مقیاس به (بازده

$$f(\lambda x_1, \lambda x_2, \dots, \lambda x_n) = \lambda f(x_1, x_2, \dots, x_n) \iff CRS$$

ثابت) مقیاس به (بازده

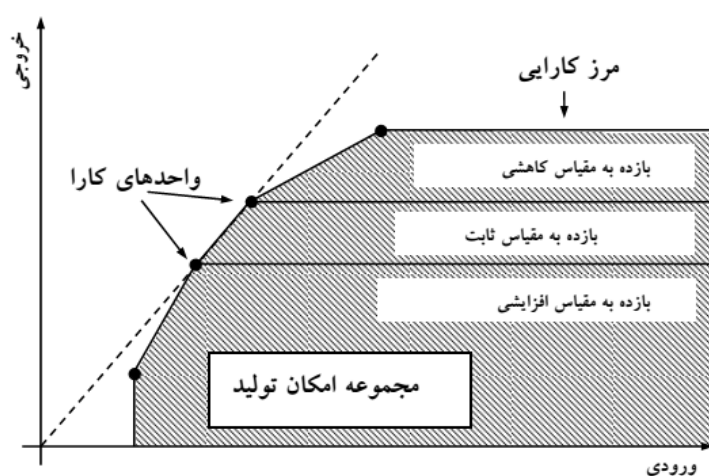
^۱ Constant Returns To scale(CRS)

^۲ Increasing Returns To scale(IRS)

^۳ Decreasing Returns To scale(DRS)

$$f(\lambda x_1, \lambda x_2, \dots, \lambda x_n) \geq \lambda f(x_1, x_2, \dots, x_n) \iff DRS$$

کاهشی (مقیاس به بازده)

شکل ۱-۳: بازده به مقیاس های مختلف

فارل با استفاده از ورودی و خروجی واحدهای تصمیم‌گیری و اصول حاکم بر آن مجموعه‌ای به نام مجموعه‌ی امکان تولید معرفی کرد و قسمتی از مرز آن را تقرب تابع تولید نامید. این مجموعه به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$T = \{(x, y) \mid x \text{ بتواند بردار نامنفی } y \text{ را تولید نماید}\}$$

۱-۴-۱ اصول موضوعه‌ی تولید

برای تقریب تابع تولید با استفاده از روشهای غیر پارامتری باید مجموعه‌ی امکان تولید ساخته شود. مجموعه‌ی امکان تولید با توجه به تابع تولید ساخته می‌شود.

اصول زیر را برای تعریف مجموعه‌ی امکان تولید T تحت بازده به مقیاس ثابت می‌پذیریم.

اصل اول شمول مشاهدات (ناتهی بودن T)

تمامی مشاهدات و ترکیب‌های ورودی و خروجی که وجود دارند شذنی هستند و در T قرار دارند. یعنی

$$(x_j, y_j) \in T \quad \forall j = 1, \dots, n.$$

اصل دوم بی‌کرانی اشعه

این اصل بیان می‌کند که اگر (x, y) شذنی باشند آن گاه برای هر $k \geq 0$ ، (kx, ky) شذنی هستند. یا به عبارت دیگر:

$$(x, y) \in T \quad k \geq 0 \quad \implies \quad (kx, ky) \in T.$$

اصل سوم امکان پذیری (یکنوایی)

اگر ورودی x بتواند خروجی y را تولید کند آن گاه ورودی \bar{x} که در آن $x \leq \bar{x}$ نیز می‌تواند خروجی y را تولید کند. به عبارت دیگر

$$\forall (x, y) \in T \quad x \leq \bar{x} \quad \implies \quad (\bar{x}, y) \in T.$$

همچنین اگر خروجی y توسط ورودی x تولید شده باشد آن گاه خروجی \bar{y} که در آن $y \geq \bar{y}$ نیز می

تواند توسط ورودی x تولید گردد. یعنی:

$$\forall (x, y) \in T \quad y \geq \bar{y} \implies (x, \bar{y}) \in T.$$

اصل چهارم تحدب

این اصل بیان می‌کند که اگر دو ترکیب ورودی-خروجی مانند (x_a, y_a) و (x_b, y_b) را در مجموعه‌ی امکان تولید داشته باشیم آنگاه برای $0 \leq \lambda \leq 1$ ترکیب محدب آنها متعلق به مجموعه‌ی امکان تولید باشد. یعنی:

$$(x_a, y_a) \in T, \quad (x_b, y_b) \in T \implies (\bar{x} = \lambda x_a + (1-\lambda)x_b, \quad \bar{y} = \lambda y_a + (1-\lambda)y_b) \in T.$$

اصل پنجم کمینه‌ی برونابی

این اصل بیانگر این است که تابع تولید کوچکترین تابعی است که در اصول ۱-۴ فوق صدق می‌کند.

با توجه به اصول بالا مجموعه‌ی امکان تولید به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$T_c = \left\{ (x, y) \mid x \geq \sum_{j=1}^n \lambda_j x_j, \quad y \leq \sum_{j=1}^n \lambda_j y_j, \quad \lambda_j \geq 0, \quad j = 1, \dots, n \right\}$$

اندیس (c) در T_c بیانگر این است که مجموعه‌ی امکان تولید تحت بازده به مقیاس ثابت می‌باشد (CRS).

اگر اصل دوم یعنی اصل بی‌کرانی اشعه را از اصول موضوعه‌ی فوق حذف کنیم مجموعه‌ی امکان تولید

به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$T_v = \left\{ (x, y) \mid x \geq \sum_{j=1}^n \lambda_j x_j, \quad y \leq \sum_{j=1}^n \lambda_j y_j, \quad \sum_{j=1}^n \lambda_j = 1, \quad \lambda_j \geq 0, \quad j = 1, \dots, n \right\}$$

که در آن اندیس (v) در T_v بیانگر این است که مجموعه‌ی امکان تولید تحت بازده به مقیاس متغیر می‌باشد (VRS).

متشابه‌ها مجموعه‌های امکان تولید با بازده به مقیاس افزایشی (کاهشی) با اضافه کردن قید $\sum_{j=1}^n \lambda_j \leq 1$ ($\sum_{j=1}^n \lambda_j \geq 1$) به T_c تعریف می‌شوند.

قضیه ۱-۲.۴. اگر یک DMU تحت تکنولوژی با بازده به مقیاس ثابت کارا باشد، آنگاه تحت بازده به مقیاس متغیر نیز کارا خواهد بود.

برهان. برای اثبات به [۶] مراجعه کنید.

□

قضیه ۱-۳.۴. تعداد واحدهای کارا تحت تکنولوژی بازده به مقیاس ثابت کمتر مساوی تعداد واحدهای کارا در تکنولوژی بازده به مقیاس متغیر است.

برهان. برای اثبات به [۶] مراجعه کنید.

□

۵-۱ روش‌های ناپارامتری و مدل‌های پایه‌ای DEA

۱-۵-۱ مدل‌های شعاعی

مدل CCR

مدلی که فارل ارائه داده بود، نیاز به شکل خاصی نداشت اما برای چند ورودی و تک خروجی کاربرد داشت. چارنز، کوپر و رودز کار فارل را به حالت چند ورودی و چند خروجی تعمیم دادند که با توجه به اول نام آنها به مدل CCR معروف است.

مجموعه‌ی T_c را در نظر می‌گیریم. مرز این مجموعه را مرز کارا تعریف می‌کنیم و فرض می‌کنیم که DMU_p واحد تحت ارزیابی باشد. به دو طریق می‌توان DMU_p را روی مرز تصویر کرد:

ماهیت ورودی: با ثابت نگه داشتن خروجی‌ها، ورودی‌ها را تا حد امکان کاهش می‌دهیم.
ماهیت خروجی: با ثابت نگه داشتن ورودی‌ها، خروجی‌ها را تا حد امکان افزایش می‌دهیم.

بنابراین در ماهیت ورودی سعی در پیدا کردن واحد مجازی داریم که همان خروجی را با حداقل ورودی ممکن تولید کنیم. این کاهش شعاعی بوده یعنی همه‌ی ورودی‌ها به یک نسبت کاهش می‌یابند. در این صورت هدف حل مساله‌ی زیر است: (شکل ۱-۴)

$$\begin{aligned} \min \theta \\ \text{s.t. } (\theta x_p, y_p) \in T_C \end{aligned} \quad (1-1)$$

θ نامقید

با توجه به تعریف مجموعه‌ی امکان تولید T_C مساله‌ی (۱-۲) به صورت زیر بازنویسی می‌شود، که به مدل CCR با ماهیت ورودی به فرم پوششی مشهور است (شکل ۱-۴).

$$\begin{aligned} \min \theta \\ \text{s.t.} \\ \theta x_{ip} \geq \sum_{j=1}^n \lambda_j x_{ij}, \quad i = 1, \dots, m, \\ y_{rp} \leq \sum_{j=1}^n \lambda_j y_{rj}, \quad r = 1, \dots, s, \\ \lambda_j \geq 0, \quad j = 1, \dots, n. \end{aligned} \quad (2-1)$$

با توجه به مدل یک جواب بدیهی آن به صورت $\lambda_j = 0, \lambda_p = 1, j = 1, \dots, n, j \neq p$ و $\theta = 1$ است. چون مساله از نوع مینیمم سازی است، پس در جواب بهین همواره $\theta^* \leq 1$ خواهد بود. با معرفی بردار متغیرهای کمکی برای ورودی‌ها $S^- = (s_1^-, s_2^-, \dots, s_m^-)$ و بردار متغیرهای کمکی